

Handlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling 2017 för Förskolor T1

Förskolans namn:

Adress:

Telefon:

Ansvarig förskolechef: Charlotta Foucard

Innehåll

1. Vår vision.....	3
Värdegrundsarbete	3
2. Styrdokument.....	4
3. Planens syfte	5
4. Vad kännetecknar diskriminering?	6
5. Arbetsgången kring framtagande av plan nulägesbeskrivningar/undersökning/analys/åtgärder/uppföljning utifrån revidering av planen.	7
6 Risker och åtgärder/ förebyggande insatser på förskolan.	8
6.1 Kön	8
6.2 Könsoverskridande identitet eller uttryck	8
6.3 Etnisk tillhörighet	9
6.4 Religion eller annan trosuppfattning.....	10
6.5 Funktionsnedsättning	10
6.6 Sexuell läggning	11
6.7 Ålder	12
7. Delaktighet kring upprättandet, arbetet och utvärdering av arbetet med att förebygga diskriminering.	12
7.1 Barnens delaktighet.....	12
7.2 Föräldrars delaktighet.	13
7.3 Personalens delaktighet.....	13
7.4 Förankring av planen	13
8. Rutin vid anmälan av misstänkt kränkning:	13
9. Åtgärder vid kränkning och diskriminering.....	14
10. Vem ska anmäla misstänkt kränkning?	14

1. Vår vision

”Vår organisation främjar blandning av alla slags likheter och olikheter. Alla barn skall ha lika rättigheter. Vi tar därmed avstånd från, och aktivt motverkar, alla typer av diskriminering och annan kränkande behandling.”

Alla barn ska kunna känna sig trygga i förskolan. Diskriminering och alla andra former av kränkande behandling hör inte hemma i ett demokratiskt samhälle och i verksamheter som genomsyras av att alla människor är lika mycket värda. Alla – barn som vuxna – har rätt att bli behandlade som individer på lika villkor. Varje form av kränkande behandling mellan barn, mellan ungdomar mellan vuxna och mellan vuxna och barn och ungdomar är i strid med de grundläggande värden som vårt samhälle vilar på. Handlingsplanens främsta syfte är att främja barn lika rättigheter och att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Värdegrundsarbete

Förskolans uppdrag är att främja grundläggande demokratiska värderingar. Detta innebär ett arbete med värdegrunden, dvs. demokratiska värden som solidaritet, människors lika värde och jämställdhet. Värdegrunden genomsyrar hela vår verksamhet, det handlar om relationer med människor och om hur vi behandlar varandra som barn, unga och vuxna. Förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder. Arbetet med värdegrunden är en ständigt pågående process.

2. Styrdokument

Varje enskild förskola måste upprätta en plan enligt diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt skollagen. Planerna kan dock skrivas ihop till en plan om de uppfyller lagens krav. Förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Arbetet med värdegrunden är en ständigt pågående process.

FN:s konvention om barnets rättigheter:

Barnkonventionen sätter barnperspektivet och rätten till likabehandling i fokus.

Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet.

Den talar om rätten till liv och utveckling, om barns rätt till inflytande och att få göra sin röst hörd. Barnet skall, enligt artikel 36, skyddas mot alla former av utnyttjande som kan skada barnet i något avseende.

Läroplanen Lpfö98/16 strävans mål lyder enligt:

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning

Långsiktigt målarbete enligt läroplanen Lpfö 98 rev 2016

Enligt skollagen (6 kap. 10§), är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektor.

3 kap. I diskrimineringslagen angående aktiva åtgärder.

1 § Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lag (2016:828).

2 § En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2016:1011).

3. Planens syfte

Syftet är att effektivt förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling.

Framtagande av plan

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. Lag (2016:828).

Arbetat ska ske i fyra steg:

Först görs en kartläggning/ undersökning.

Undersökningsmetoder

- enkäter
- individuella intervjuer eller/och gruppintervjuer
- observationer t.ex. film, skriftliga observationer etc.
- arbetsplatsträffar eller andra samtal.

Områden som berörs i undersökningen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Undersökningen görs utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Undersökningen ska göras på en övergripande nivå för att identifiera risker/hinder i verksamheten.

Materialet analyseras och utifrån risker och hinder som finns sätts åtgärder upp. Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Lag (2016:828).

4. Vad kännetecknar diskriminering?

Lagens definition av diskriminering

En förenklad beskrivning av lagens definition av diskriminering är att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder.

Lagen förbjuder [sex former av diskriminering](#); direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera.

- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- Kränkande behandling kan äga rum i alla miljöer – när som helst.
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande.
- Kränkningar kan vara brister i bemötande som klart avviker från grundläggande krav på respekt för självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet.
- Kränkningarna kan vara; fysiska (t ex slag, hårda tag, fasthållning), psykiskt (t ex att bli hotad, trakasserad eller hånad), psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning), sexuella eller vanvård.
- En viktig utgångspunkt är att den som uppges att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar (skolverkets definition).

5. Arbetsgången kring framtagande av plan nulägesbeskrivningar/undersökning/analys/åtgärder/uppföljning utifrån revidering av planen.

Tidsperiod	Vad ska göras	Ansvar
Nätverksträff v 4 2017 för alla personal kring de sju diskrimineringsgrunderna. Presentera reviderade planen.	Genomgång av kap 3 i diskrimineringslagen. Klargöra de sju grunderna/ begrepp och enkät i grupp. sker i gruppsamtal/ Enkät Diskussioner i basgrupper kring hur arbetet ser ut idag på förskolan utifrån de sju grunderna.	Förskolechef
V4-8	Undersöka eventuella risker på förskolan	Samtliga pedagoger
V 11 Studiedag 13 mars	Analysera kring resultaten och göra åtgärder .	Samtliga pedagoger
Varje månad ska återrapportering ske från förskolechef till huvudmannen	Sammanställa upplevda kränkningar och trakasserier, diarieför och skickar till skolområdeschef på speciell blankett.	Förskolechef
April	Information och diskussion kring handlingsplanen tillsammans med vårdnadshavare på föräldramöten	Förskolechef
Från v 12 och pågående	Arbeta förebyggande med åtgärderna invävt i läroplansuppdraget, kontinuerlig uppföljning.	Förskolechef och personal

6 Risker och åtgärder/ förebyggande insatser på förskolan.

6.1 Kön

- Lagen definierar kön som att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Risker i vår miljö	Åtgärder/ Förebyggande insatser	Ansvarig
<ul style="list-style-type: none"> Lärmiljöerna kan bli könssegregerade. Otrevlig ton mellan pojkar och flickor. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsätter att utveckla lärmiljöerna inne och ute t ex lekuppdrag. Barnen äger ordet, bekräfta känslor, vad betyder det jag säger? Vägledande vuxen ex seriesamtal. 	Arbetslaget
Rev 20180116: <ul style="list-style-type: none"> Tonen mellan pojkar och flickor har förbättrats. 	<ul style="list-style-type: none"> Ständig utveckling av lärmiljöer. Se övriga förebyggande insatser. 	

6.2 Könsöverskridande identitet eller uttryck

- Med könsidentitet och könsuttryck avses i lagen att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat) sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Risker i vår miljö	Åtgärder/ Förebyggande insatser	Ansvarig
<ul style="list-style-type: none"> Otrevlig ton pojkar – flickor. Kläder Pedagogers uttrycksätt. 	<ul style="list-style-type: none"> Förhållningssätt Observera sig själv Litteratur Benämna barnen vid namn. 	Arbetslaget
Rev 20181016: <ul style="list-style-type: none"> Pedagogers förhållningssätt 	<ul style="list-style-type: none"> Se ovan 	

6.3 Etnisk tillhörighet

- Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Det är individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter utifrån sin bakgrund och sin individuella historia.

Risker i vår miljö	Åtgärder/ Förebyggande insatser	Ansvarig
<ul style="list-style-type: none">• Inga risker under den observerade perioden <p><i>Rev September 2017</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Det har förekommit diskriminering angående hudfärg och språk.	<ul style="list-style-type: none">• Erbjuda mångkulturell litteratur. <p><i>Rev September 2017</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Uppmärksamma att vi alla är olika men lika.• Seriesamtal	Arbetslaget
<p><i>Rev December 2017</i></p>	<ul style="list-style-type: none">• December 2017• Litteratur såsom Tilda med Is och Sol samt Katrin säger stopp.	Arbetslaget

6.4 Religion eller annan trosuppfattning

- Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.
- Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Risker i vår miljö	Åtgärder/ Förebyggande insatser	Ansvarig
<ul style="list-style-type: none"> • Ingen risk under den observerade perioden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Öppen konversation med vårdnadshavare om frågor uppkommer. • Förhållningssätt neutrala pedagoger. • Litteratur • Förebyggande att vara beredd om det uppkommer frågor/funderingar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Caroline – Litteratur • Marie – Inventerar bokhyllan • Hjälper varandra mellan arbetslagen. • Lyfta i ledningsgrupp om förebyggande material om eventuell kris uppstår.
Rev 20180116	Se ovan	Se ovan

6.5 Funktionsnedsättning

- Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är.

Risker i vår miljö	Åtgärder/ Förebyggande insatser	Ansvarig
<ul style="list-style-type: none"> • Inga risker under den observerade perioden 	<ul style="list-style-type: none"> • Iscensätta, använda sina sinnen, uppleva t ex hur det är att vara blind. • Litteratur. 	Arbetslaget
Rev 20180116	<ul style="list-style-type: none"> • Se ovan 	
<ul style="list-style-type: none"> • Inga risker 		

6.6 Sexuell läggning

- Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell eller bisexuell läggning. Förbudet mot diskriminering gäller alla dessa tre sexuella läggningar.

Diskrimineringslagens skydd omfattar situationer och förutsättningar som har ett nära samband med den sexuella läggningen, såsom att ha sexuellt umgänge eller att bo och leva med någon av samma kön eller av annat kön.

Risker i vår miljö	Åtgärder/ Förebyggande insatser	Ansvarig
<ul style="list-style-type: none">Inga risker under den observerade perioden.	<ul style="list-style-type: none">Litteratur – min familjVuxenlitteratur t ex Normkreativitet i förskolan.Uppmärksamma pedagogerLär miljöer	Arbetslaget
<i>Rev 20180116:</i> <ul style="list-style-type: none">Inga risker	<ul style="list-style-type: none">Se ovan	

6.7 Ålder

- Lagen definierar ålder som uppnådd levnadslängd. Med detta avser lagen en persons fysiska levnadsålder räknat från hens födelse. Alla omfattas av skyddet eftersom alla har en ålder.

Risker i vår miljö	Åtgärder/ Förebyggande insatser	Ansvarig
<ul style="list-style-type: none"> Äldre barn låter inte de yngre barnen vara med i leken Yngre barn kan begränsa de äldre barnens lek samt tvärtom. 	<ul style="list-style-type: none"> Medvetna barnkonstellationer Närvarande vuxna Strukturerat arbetssätt/rutiner Goda förebilder i förhållningssätt och uttryck. 	Arbetslaget
<p>Rev 20180116:</p> <ul style="list-style-type: none"> Samma risk, se ovan. 	<ul style="list-style-type: none"> Se ovan Freda miljöer både för yngre och äldre barn. 	

7. Delaktighet kring upprättandet, arbetet och utvärdering av arbetet med att förebygga diskriminering.

7.1 Barnens delaktighet.

2 § En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2016:1011). Följande aktiviteter kommer att genomföras 2017.

Aktivitet:	När:	Ansvarig:
<ul style="list-style-type: none"> Be barnen möjlighet att påverka sin närmiljö, inflytande i sin miljö – Vad behöver JAG? Bromsa sig själv som vuxen, säg inte stopp direkt utan ta reda på vad barnen undersöker. Kompisböcker, kompiskort. Lagen mot kränkande behandling. 	Kontinuerligt	Arbetslaget

<ul style="list-style-type: none"> • Rätten att själv bestämma hur jag vill bli behandlad. 		
<i>Rev 20180116:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Se ovan 	<ul style="list-style-type: none"> • Tydligt introducer a lärljörer. • Se ovan 	Se ovan

7.2 Föräldrars delaktighet.

Det är viktigt att vårdnadshavarna också ges möjlighet att påverka och lämna synpunkter på arbetet med handlingsplanen. Följande aktiviteter kommer att genomföras 2017.

Aktivitet:	När:	Ansvarig:
<ul style="list-style-type: none"> • Lyft upp handlingsplanen på föräldramötet, workshop. • Visa vårdnadshavare vad vi arbetar med. • Få delge sina åsikter kring handlingsplanen • Ta vårdnadshavarens röst på allvar. • Under utvecklingssamtalen kan vårdnadshavare göra sin röst hörd. 	F-möten Utv-samtal Drop in Lämning/hämtning Lucia/sommarfika	Arbetslaget
<i>Rev 20180116</i> Se ovan	Se ovan	

7.3 Personalens delaktighet.

I den dagliga verksamheten, arbetslagsledarkonferenser, personalmöten, medarbetarsamtal, nätverksträffar, arbetsmiljögrupper och studiedagar.

7.4 Förankring av planen

Alla vårdnadshavare blir informerade under introduktionen på förskolan att planen finns. Den sitter uppsatt på anslagstavlor för vidare läsning. På föräldramöten arbetar pedagogerna vidare med att diskutera begrepp från planen med föräldrarna. Pedagogerna har planen med som underlag i det systematiska kvalitetsarbetet. I barngrupperna förs samtal kring både det främjande och förebyggande arbetet med planen.

8. Rutin vid anmälan av misstänkt kränkning:

Så snart kännedom om att kränkningar har inträffat ska uppgifterna skyndsamt anmälas till och utredas av förskolechef eller av annan person, på uppdrag av förskolechefen. Vid varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är. Utredningen ska allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta

både den som blivit utsatt och den/de som utövat kränkningen. Utredningen bör ta reda på och analysera orsakerna till den uppkomna situationen. Åtgärderna ska vidtas så att kränkningarna upphör och förhindras att fortsätta. Långsiktiga lösningar kan bli aktuella t.ex. förändringar av strukturer och förhållanden på arbetslags – och verksamhetsnivå. **Viktigt att allt dokumenteras.**

Vid uppkommen situation sker följande:

- Samtal med personal.
- Samtal med berörda barn.
- Samtal med vårdnadshavare.
- Handlingsplan upprättas och följs sedan upp, tillsammans med föräldrar och personal.
- Allt dokumenteras under ”utredningen”

Om vi inte själva förfogar över den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation bör hjälp tas utifrån.

Om personal misstänks för kränkning av ett barn ska förskolechefen ansvara för utredningen.

Information till hemmet bör lämnas så fort som möjligt.

Ärendet anmäls skyndsamt efter händelsen till skolområdeschef.

Åtterrapporering sker till skolområdeschef varje månad.

Om ett barn misstänks fara illa eller på annat sätt behöver stöd, hjälp och skydd är förskolan skyldig att anmäla detta till socialtjänsten. Detta är förskolechefens och personalens ansvar. Förskolechef hanterar en eventuell anmälan.

9. Åtgärder vid kränkning och diskriminering

Både akuta och långsiktiga åtgärder skall vidtas. Åtgärderna skall rikta sig till såväl den utsatte som de som utsätter och ingå i en handlingsplan.

Av handlingsplanen ska framgå:

- Beskrivning av kränkningen
- Vilka åtgärder kommer att vidtas (exempel på åtgärder, handledning, remiss till BUP, socialtjänstanmälan)
- Innehållet i handlingsplanen ska beskriva hur förskolan konkret ska arbeta för att förhindra kränkningar
- Datum för uppföljning bestäms av personal samt vårdnadshavare
- Allt dokumenteras skriftligt

Förskolechefen är ansvarig för att en handlingsplan upprättas

10. Vem ska anmäla misstänkt kränkning?

Den som är anställd, uppdragstagare, praktikant eller motsvarande eller deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom Barn och Ungdomsnämndens och Bildningsnämndens verksamhetsområde. Personal som i sitt arbete uppmärksammar situationer som ovan nämnts eller är tveksam om sådan situation är skyldig att utan dröjsmål kontakta sin förskolechef som i sin tur har ansvar för att skyndsamt utreda uppgifterna.

Dessutom kan barn som upplever sig kränkta, barn som upplever att andra barn kränks och föräldrar anmäla till personal eller förskolechef.